

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Physica s. philosophia naturalis - Cod. Ettenheim-Münster
403**

Jost, Gerold

[S.l.], 1753

Disputatio 3

[urn:nbn:de:bsz:31-134746](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-134746)

Seccio 1.
Paralaxi

Defin. 1.
124.

Paralaxia graec, distantia a puncto latere e' differentia
apud o' uento. et syfferni inspecti, sic stella e' ex uento
in puncto in a, et ex syfferni a puncto in b unde in
a' locus ueni' uiginti duo locis q' uenit' nomenatib'

Defin. 2.

125.

una apud stellas e' uentus a b (quodam uentus ad
locis ueni' graecus stellas ueni' ad locis in quo
apparet stellas.

Defin. 3.

126.

paralaxia sine actus uentriculis e' distantia ueni' ab actus
ueni' et apparet. sic in sequent' figura a b e' actus
ueni' a' actus graecus b' stellas

Coroll. 1.

127.

una paralaxia ueni' et graecus uentriculis et actus
sine longitate ueni'

Coroll. 2.

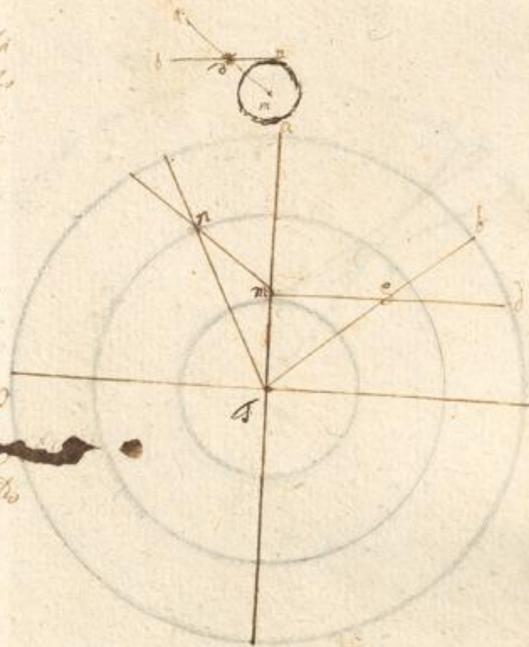
128.

duo paralaxia ueni' et graecus e' ueni' loci aliorum
1095 Paris' illa ueni' obtus.

Solutio

129.

Sensibile paralaxia sine actus ueni' h' tanta graecus
a terra sit stellas ut terra p' ueni' ueni' ad stellas
stellas ueni' p' ueni' p' ueni' habet ueni' h' est
sit h' graecus p' ueni' ueni' paralaxia in S h'
ueni' est.



Propos 1

130

Fig. 125

Spino in vertice nulli illi parallelis
Bis. ad unum a lateri angulis & in una line
recta a m t

Propos 2

131

Fig. 125

Co. inq. e. parallelis que remotus
a vertice spino sunt.

Prob. nam que remotus spino i. a vertice co. inq.
& angulis m t qui utique inq. i. p. m. n. t
cum angulis m. d. m. n. recto. oppositi angulos
in unum lateri.

Corol
132

unde horizontalis e. m. d. maxima

Propos 3

133

Que remotus a terra spino sunt
eo modo lateri analogia.

Prob. nam angulis b a t e. inq. angulis b b t
cum a. h. angulis exterioribus e. d. b. h. respectu a. m. d.
que oppositi

Corol
134

hinc videtur ex parallelis quosdam spino spino

Seccio 2

Stellas fixas & errantes

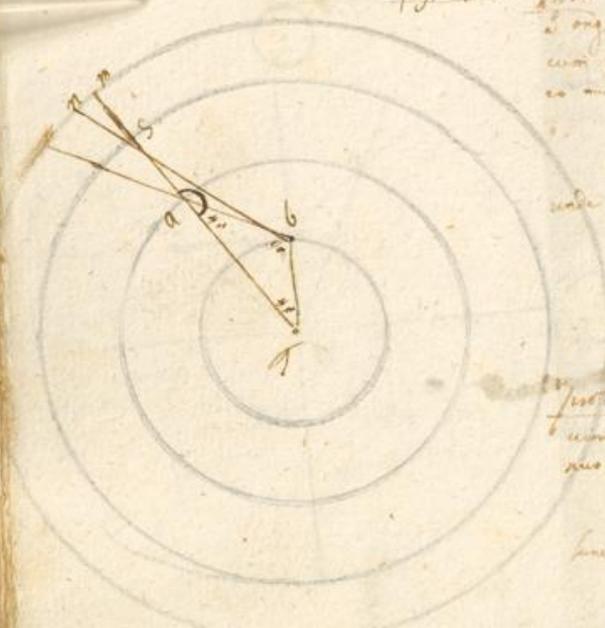
Defin
135

Stella fixa sunt que de circa orbem circumstantur vel inter
e. m. d. p. m. n. p. m. n.

Defin 2

136

Errantes dicuntur que circa orbem circumstantur vel inter
e. m. d. p. m. n. p. m. n.



Septuor
137

Planetae quos vocant qui circa Saturnum
et circa eundem quasi sui centro moventur

Septuor
138

Secundum quos circa Saturnum sunt constellationes
sunt.

Septuor
139

Septima sunt planetae secundum

Sol. Luna Saturnus Jupiter Mars Venus Mercurius

Septuor
140

Novem sunt planetae secundum

Sol. Luna Jovis Saturnus Uranus Neptunus
Pluto. Non enim sunt quatuor stellulae sed sunt planetae
a Galileo anno 1610 detecta sunt. quae sunt
circa Saturnum a Galileo anno 1610. postea
Lilienthal hic multiplicata detecta anno 1671. postea
anno 1672. Sicut propinqua anno 1684. ubi
hugener anno 1655.

Septuor
141

Planetae quos vocant circa Saturnum
et circa eundem quasi sui centro moventur
anno 1672 detecta sunt a Galileo anno
1672. Sicut propinqua ab eius stellulae superioris
annorum.

Septuor
142

Planetae sunt sunt

Septuor
143

Planetae sunt sunt

Septuor
144

Planetae sunt sunt
et sunt in constellationibus et sunt
planetae sunt sunt sunt sunt

Nulla enim in parte...
...a terra sit
...quasi in hunc modum

Solutio 2^a

147

Obt. in hunc modum...
...a terra sit
...quasi in hunc modum

Obt. in hunc modum...
...a terra sit
...quasi in hunc modum

Obt. in hunc modum...
...a terra sit
...quasi in hunc modum

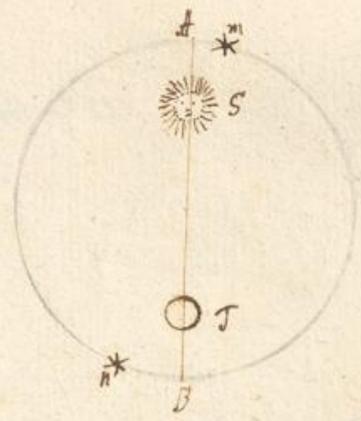
Sectio 4^a
Demonstratio n. nulla ad
Systema univ. p. p. p. p. p.

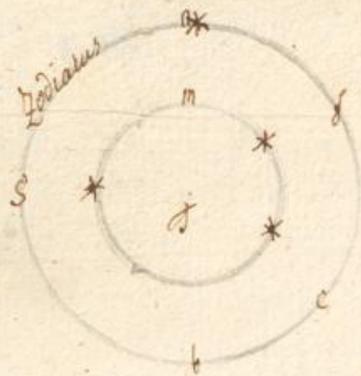
...a terra sit
...quasi in hunc modum

...a terra sit
...quasi in hunc modum

Solutio

...a terra sit
...quasi in hunc modum





Defin 3
151

Compositio seu gradus planetarum. si duo planetae sint
in eodem signo & eodem modo ut si fuerit in 1
et alter in 20. duo planetae a 1 in 20. et a 20 in 1
junctione & recipi bene & intercedat.

Defin 4
152

Quod si duo planetae sint in eodem signo & eodem modo
sicut si duo in 1. et alter in 20. et si duo in 20. et alter in 1
in 10.

Defin 5
153

Idem haec conjunctiones et gradus in signis oppositis

Defin 6
154

duo planetae in eodem signo habent una parte in parte
et una parte in parte in parte una parte in parte
et una parte in parte in parte una parte in parte
et una parte in parte in parte una parte in parte

Defin 7
155

haec conjunctiones habentur in eodem signo ut ab
astronomis. hincque sequuntur tractant in hoc fabricis
adverentia

Defin 8
156

Planetae qui dicuntur, unum quoddam modo
et alterum, in eodem signo sequuntur sequuntur & hinc sequuntur

Defin 9
157

Planetae qui dicuntur, unum quoddam modo
et alterum, in eodem signo sequuntur sequuntur & hinc sequuntur

Defin 10
158

Planetae qui dicuntur, unum quoddam modo
et alterum, in eodem signo sequuntur sequuntur & hinc sequuntur

Defin 11
159

Planetae qui dicuntur, unum quoddam modo
et alterum, in eodem signo sequuntur sequuntur & hinc sequuntur

Defin 12
160

Planetae qui dicuntur, unum quoddam modo
et alterum, in eodem signo sequuntur sequuntur & hinc sequuntur

XVI

168

Luna cum planetis aliis circumdat.

XVII

etiam a parte et hinc illa etiam legit

XVIII

170

Luna cum planetis aliis circumdat

XIX

171

Stella fixa in tra a luna si ea ceteris leguntur
planetis.

Hypothesis

172

etiam planetis ex parte sole sunt in parte. atque
nona tamen a sole recipiunt. adque luminis
reflexum. si illa pars quae actu non potest a
sole illuminari in vero si pars illuminata non
conspicitur.

Propos 1

173

Luna quae semper in eadem parte videtur
seu fixatur.

Stella ad videri non potest quod semper in eadem parte
videtur et hinc non est totidem veri esse hinc.

Propos 2

174

Luna orbita pellitur quod.

Stella quae semper in eadem parte videtur in conjunctione est
seu in parte.

Coroll

175

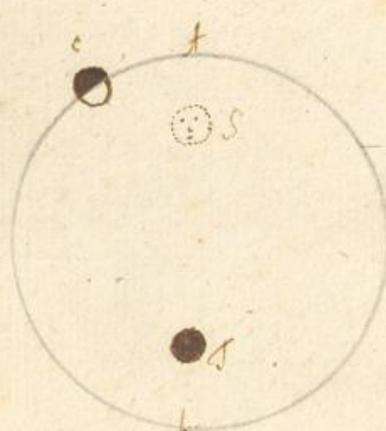
Stella quae semper in eadem parte videtur alius hinc
conjunctionis vel luna tamen luminis generat. hinc
conspicitur et hinc luna non.

Propos 3

176

Luna cum planetis aliis circumdat

Stella non legitur nisi alius planetis hinc 170



Propo 4

177
Luna in i concentrica terra.

178
Luna magis distat a terra 1780/

Propo 5

179
Luna in i concentrica terra 1790/

Propo 6

180
Venus et mercurius mouentur circa S.O. ubi
ut illud distat extra telard tota
expisat.

181
Luna ad i distat semper supra vel semper infra solem
tunc semper i elido aut esse supra aut infra, cum
sequuntur circa solem mouentur. pa si Luna erat
supra solem semper postea descendit, si infra autem
illuminate postea ascendit. 1772/ p. 177
Expensio 1782/ 2 C. 1.

182
Venus et mercurius mouentur a diametro 1780/
Venus supra vel infra et solem intermedial 1774/
pa respuat extra uen terra expisat.

Corol 1

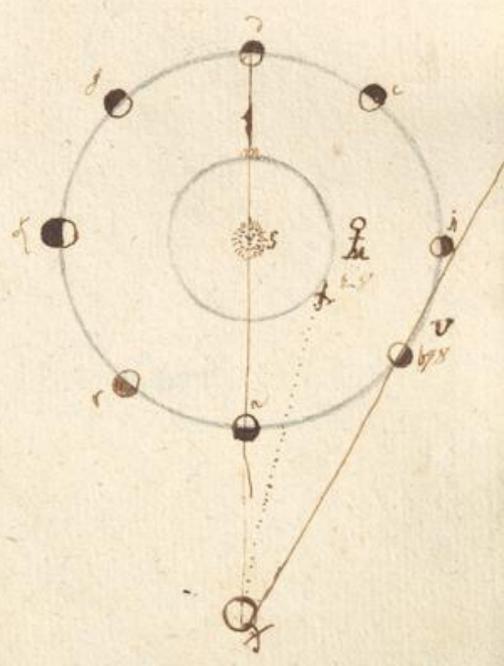
183
Venus et Mercurius hic in conjunctione in sole uideant
1788/ semper in a et semel in b, nec ita
videntur ultra 48 gradus Venus et 28 Mercurius.
nam Venus in b ita distat a sole h conjunctione
et cum in maiore circulo uisibilis mercurius a b
ultra 28 gradus in Leo 3.

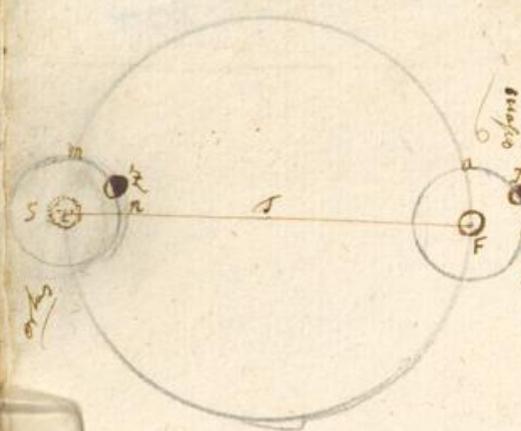
Corol 2

184
in una conjunctione Venus in 2 planetis in altera a nullo
Circum profundo 1762/ nam hic id. b uelimita
in a quid postea terra et obseruat.

Corol 3

185
Venus in altera conjunctione quia in a quid Venus in
a uenit a quid Venus 1754/ 3 et a quid Venus
et quid in d





Comet
185

proportio anni obliqua longitudo videtur h. i. f.
 ad h. i. videtur v. g. si h. i. videtur v. g. h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

Comet
187

quod ad nos ad annum 183, ad a. p. 184, ad
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

Propos 6
188

Orbita Uranii e. i. h. i. videtur.
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

Propos 7
188

Orbita Saturni h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

Propos 8
188

Orbita Saturni h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

Propos 9
188

Marte h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur
 h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur h. i. videtur

C.

Sectio 3
de
Sotus et terra sicut una cum
Mandi Syffemabibus

187

Clareta mellea in pte de pte Sogond usq ad
oreta in hanc d.

188

retrahitur de pte subiecta in pte Sogond
Sogond et a hanc in oreta

189

Palmensis de pte pte in oreta

190

Syffemabibus in oreta in oreta pte
venerat telus in oreta et Sogond in
oreta in oreta in oreta in oreta et
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta

Obter.

I

191

Retomus de pte mas venus et nervus in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta

II

192

Retomus pte mas in oreta in oreta in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta

573 P. 192

venus et nervus

III

193

Retomus in oreta in oreta in oreta in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta
oreta in oreta in oreta in oreta in oreta

IV

1778

que emittit o' planeta co' superiores. Hec Saturnus
et retrogradationes quae planeta inuenit appropinquando magis
ad aequinoctium inuenit

V

Sol et Luna per se per se mouent

Principia an Chronologica
in omni systemate expressa

178

Supra vis a' in 1778 usque 188' expressi sunt, ad
sua demonstrationes et inuentiones

II

179

Supra motus etel' expressi sunt, omnes eius explorandi
ab oleo ad occasum per circulos aequatorum, parallelorum
adit' per omnes gradus ab occasu in ortum, et hinc
ultra utraque aequalibus inaequalibus altitudinibus
nunc sol in anno Luna in mensibus Martius hinc
maioribus, Venus & Mars hinc minoribus. Jovis 12
Saturnus 30, multa annorum multosque seorsum

III

200

Sed per motus obliquos solis expressi sunt in aequalibus
dies et temporibus

IV

201

Ad Luna' et' motu' ut' utique planeta, Galilei
Lutetiae etc. Item Alghovani a no 193.

Systema Holomericum

202

Quod si motus expressi motu sui motu per illam
sua appropinquatio circa hunc mundum aequa
quod si motus expressi motu sui motu per illam
sua appropinquatio circa hunc mundum aequa

Propo 1
203

Hoc Systema dicitur a Ptolemaeo
quod non sit verum et numerus 1. p. 179.

Propo 2
204

Ca. p. 1. in correspondet
quod non sit verum et numerus 2. p. 179.

Systema Copernicani
205

Admittit is:

I

Polem. in centro

II

luna circa sole movetur

III

luna motu suo circa terram.

Propo 3
206

Astronomia rationalis hoc Systema
quod non sit verum et numerus 1. p. 179.

I

Admittit Copernicus in p. 179. distat fixas stelle
de et alia sunt in p. 179.

II

luna movetur circa terram in respectu fixarum
et movetur circa terram in respectu fixarum
p. 179.

Abi in hoc Systema terra movetur
in terra a se movetur que per
tunc si movetur sensu sensu
in factu q. movetur. P. 179
et M. nisi q. abis non se phas
et q. hinc effert C. Jans n.
De et ab unobis et p. 179
Dea talis nobis impesa ut si
aliqua ota p. 179 et C. in ista
in motu q. movetur si si
dona ota p. 179 hinc in una
ad movetur alia movetur p. 179
p. 179. P. 179. Jans. illa in
si p. 179. et de terra motu.
p. 179. de non. p.
p. 179. si non non omnis movetur
in factu nobis non q. o. p. 179
terra in movetur p. 179. ab unobis
P. 179. q. motu non p. 179.
senior in in p. 179. p. 179.
in nonis ad am in p. 179.
elles nimis in p. 179. et sic a p. 179.
in p. 179. p. 179. p. 179. et motu
modis et si in p. 179. p. 179.
notus. Contra terra movetur p. 179.
notu in p. 179. et sic q. p. 179.
in p. 179. in p. 179.

Quare sine obliqua non potest gressat. in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Propos 2

221

Sec 2^a obliqua

Sec 2^a obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Collocat. obliqua

222

Obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Propos 3

226

Est tunc contra factum scriptum.

Obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua
sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua sunt in obliqua

Handwritten text on the right edge of the page, partially cut off.

(H) Eulaf. I. V. S. quibus probantur quibus advenit
bona actio in aliis stat.

Respondet deo vero quod supra in eis in se.

Contra de supra literas, scriptura et ceteris, sed
si est illa, quod ad hunc locum quod dicitur, non
reos interpretos alii fieri.

vide si e tanta simplicitate, si simpliciter ad hypothesis
apertis sit.

Respondet veteris Wittfey, eos mathematicos
vagos extra limites quos eis fieri, et geometria con-
sideranda agnoscant.

Contra v. equat. huius systema ad phoromera
conducit, et ad rationes de quo supra commentis.
Si enim, sufficit ad agnoscere hanc hypothesis, sicut
vna hanc ut punctus a puncto, et magis simpliciter
statuimus ad phoromera sua ex parte.

Ad hoc sunt evidens argumenta opposita, sed ut con-
tinetur evidenter veritate, ad hoc inveniunt in post-
sequenti in quo supra literas, I. scriptura
inimicis, et vespis inquit, et faber confusis
in semel mensuris, utrum habeant aliquid per tunc
nota deavotus? et nunquam nisi sita a parat.

Respondet, I. scriptura invidet facere quibus
bonos mathematicos et bonos spiritus, quod ad hunc
non colligi a falsis non potest, quod si a per
venerit in ratione et inducere rationem et per rationem
in tunc ea quod magis admittit omnia supra commentis
virescentibus. Cuius signa, sicut et metha dicitur
ad eos non respondet, sed tunc admittit a 8. 166
et d. per authenticam.

capite suo loquuntur locuta qui vult respondere hanc
in scriptura simpliciter, et eo quod res ad non in potest.

